

Asya Studies

Akademik Sosyal Araştırmalar / Academic Social Studies
Year: 8, Number: 30, p. 67-82, Winter 2024

Eğitimde Sosyal Adalet Liderliği: Alan Yazınının Bibliyometrik Analizi

Social Justice Leadership in Education: A Bibliometric Analysis of the Literature

ISSN: 2602-2877 / E-ISSN: 2602-263X

Araştırma Makalesi
Research Article

Makale Geliş Tarihi
Article Arrival Date
04/11/2024

Makale Kabul Tarihi
Article Accepted Date
11/12/2024

Makale Yayın Tarihi
Article Publication Date
29/12/2024

Asya Studies

Doç. Dr. Gökçe Özdemir
Gaziantep Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Eğitim Bilimleri Bölümü
gozdemir382@gmail.com

ORCID: 0000-0002-2608-6004

Doç. Dr. Aykar Tekin Bozkurt
Gaziantep Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Eğitim Bilimleri Bölümü
aykarbozkurt@gmail.com

ORCID: 0000-0002-1936-2808

Öz

Bu çalışmanın amacı, online veri tabanı Web of Science (WoS) listesinde yer alan araştırmalar kapsamında sosyal adalet liderliği alanında yapılmış araştırmaların bibliyometrik analiz ile incelenmesidir. Belirlenen kriterler doğrultusunda analizler yapılmış ve veriler Vosviewer yazılımı kullanılarak görselleştirilmiştir. İncelenen makalelerin WoS atıfları temel alınarak yapılan analiz sonucuna göre, sosyal adalet liderliği alanında yapılan çalışmaların 2003 yılı sonrasında başladığı, konu ile ilgili çalışmaların özellikle 2017 ve 2023 yılları arasında yoğunlaştığı görülmüştür. Bu konuda en çok yayın üreten ülkeler sıralamasında ise ilk sırada Amerika Birleşik Devletleri yer almaktadır. Sosyal adalet liderliği konulu araştırmalarda en çok makale üreten, en fazla atıf alan ve h-indeksi en yüksek olan yazarların Forde ve Torrance olduğu belirlenmiştir. Veri tabanında en çok yayın yapan kaynak sıralamasının başında ise "Research in Educational Administration & Leadership" dergisi gelirken en çok atıf alan kaynaklar sıralamasının başında "Educational Administration Quarterly" dergisinin geldiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bir diğer sonucuna göre bu konuda yayınlanan bilimsel çalışmalarda en çok kullanılan anahtar kelimelerin merkezinde "Educational-Leadership" kavramı ön plana çıkarken, bunu sırasıyla "Schools", "Education" ve "Equity" kelimeleri takip etmektedir. Yayınlardaki ilgili temalara dayalı oluşan tematik haritanın sağ alt çeyrek kümesinde ise sosyal adalet liderliğinin merkez bir konumda yer aldığı saptanmıştır. Alanda bu konuda benzer yöntem ile yapılan çalışmaların kısıtlı olmasından dolayı mevcut çalışmanın sonraki araştırmaçılara pratik çıkarımlar sunacağı düşünölmektedir. Ayrıca bu çalışmanın bulguları, sosyal adalet liderliği kavramının eğitim bilimleri alanında farklı bileşenler ve yöntemler kullanılarak üzerinde çalışılabilecek önemli bir konu olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Adalet, Sosyal Adalet Liderliği, Eğitim, Eşitlik, Bibliyometrik Analiz

Abstract

The aim of this study is to examine the studies conducted in the field of social justice leadership with bibliometric analysis. Analyses were made in line with the determined criteria and the data were visualized using Vosviewer software. According to the results of the analysis based on the WoS citations of the articles examined, it was observed that the studies on social justice leadership started after 2003, and the studies on the subject were especially concentrated between 2017 and 2023. The United States of America ranks first among the countries that produce the most publications on this subject. It was determined that Forde and Torrance were the authors who produced the most articles, received the most citations and had the highest h-index in research on social justice leadership. It was concluded that 'Research in Educational Administration & Leadership' journal was at the top of the ranking of the most published sources in the database, while 'Educational Administration Quarterly' journal was at the top of the ranking of the most cited sources. According to another research result of the study, the concept of 'Educational-Leadership' came to the forefront in the center of the most used keywords in the scientific studies published on this subject, followed by the words 'Schools', 'Education' and 'Equity' respectively. In the lower right quadrant of the thematic map formed based on the relevant themes in the publications, it was determined that social justice leadership was in a central position. It is thought that the current study will provide practical implications for future researchers due to the limited number of similar studies in the field. In addition, the findings of this study show that the concept of social justice leadership is an important topic that can be studied using different components and methods in the field of educational sciences.

Keywords: Social Justice, Social Justice Leadership, Education, Equality, Bibliometric Analysis

Atıf Bilgisi / Citation Information

Özdemir, G., & Bozkurt, A. T. (2024). Eğitimde sosyal adalet liderliği: Alan yazınının bibliyometrik analizi. *Asya Studies*, 8(30), 67-82. <https://doi.org/10.31455/asya.1579145>

GİRİŞ

Sosyal adalet, adil bir toplum arayışı içerisindeki felsefi ve dini öğretilere dayanan eski bir kavramdır. Platon, Marx, Mandela gibi filozofların adil ve eşitlikçi bir toplumun nasıl oluşturulabileceği teorilerinin (Kenreich, 2013) yanı sıra Adams'ın Eşitlik Teorisi, Adorno, Benjamin ve Habermas'ın eleştirel teorileri, John Rawls'un Adalet Teorisi, Hobbes, Locke ve Rousseau'un Sosyal Sözleşme Teorisi bu kavramın temelini oluşturmaktadır (Sabbagh & Schmitt, 2016). Kavram özellikle 19. yüzyılın başlarından itibaren alan literatüründe yer almaya başlamış ve emperyalizm karşıtı düşünceler, sosyal hak, insan hakları, kültürel çeşitlilik, eğitimde eşitlikçilik ve dezavantajlı olma durumlarının ortadan kaldırılması gibi arayışlar söz konusu olduğunda eşitliğin sağlanabilmesi adına kilit taşı olarak görülmüştür. 21. yüzyıl itibarıyla ise özellikle eğitim alanındaki çalışmalar incelendiğinde sosyal adalet liderliği kavramının ön planda yer aldığı görülmektedir (Furman & Gruenewald, 2004; Marshall, 2004; Normore & McMahan, 2007; Normore & Jean-Marie, 2008). Araştırma sonuçlarının ön plana çıkarmış olduğu konu ise okul liderlerinin gerek eğitim gerekse öğretim süreçlerinde fırsat eşitliğini sağlama adına yaptıkları liderlik uygulamaları olmuştur. İlgili literatür üzerine çalışan bazı yazarlar, sosyal adaletin eğitim liderliğinin ayrılmaz bir parçası olduğuna vurgu yaparak, hatta okullarda sosyal adaleti sağlayamayan kişilere liderlik yapma ayrıcalığının verilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir (Marshall & Olivia, 2006; Bogotch & Shields, 2014). Bu bağlamda okul liderlerinden eşitlikçi, sosyal bağlam sorunlarını çözebilen, farklılıklara saygılı ve onları yönetebilen bir okul kültürünü oluşturabilecekleri birer sosyal adalet lideri olmaları beklenmektedir denebilir.

Günümüzde sosyal adalet liderliği karmaşıklıklar, çelişkiler ve zorluklarla doludur (McKenzie vd., 2008). Bunlar çoğunlukla adaletsiz kurum içi politikalar ve kültürde kendini gösterir (Berkovich, 2014). Okul liderlerinden uygun veya yeterli kaynaklar olmadan (Anyon, 2005), düşük performans gösteren veya deneyimsiz öğretmenlere (Adamson & Darling-Hammond, 2012) liderlik yapmalarının beklenmesi, dezavantajlı ve güçsüz sosyal grupların ayrıştırılması veya dışlanması gibi çok sayıda engel durumlarının varlığı okullarda sosyal adalet çalışmalarını kısıtlamaktadır (Berkovich, 2014). Bunun yanı sıra örgütlerde statükonun varlığı, engelleyici personel tutumları ve inançları, ebeveyn beklentileri, marjinalleştirilmiş gruplar hakkında eksik düşünce yapısı da diğer kısıtlayıcı unsurlar olarak görülmektedir (Theoharis, 2007; Furman, 2012). Bu faktörlerin bütünü de, sosyal adalet lideri olarak tanımlanan okul müdürlerinin önlerindeki en büyük engellerdir. Çünkü sosyal adalet lideri olarak okul müdürleri, eğitime erişim ve kaliteli bir eğitimden faydalanma adına dezavantajlı bireylerle işbirlikçi çalışma, onlara karşı demokratik tutum sergileme, çeşitli haklarından mahrum edilmiş kişilere erişme çabası içerisinde olma davranışlarına sahip olmalıdırlar. Böyle bir davranış için ise okul müdürlerinin; demokratik ilkelere saygılı, eleştirel bakabilen, merhametli, özgürlükçü ve değişime açık niteliklere sahip olmaları gerekir (Jean-Marie, Normore & Brooks, 2009). Bu özelliklere sahip okul yöneticilerinin okullarında, öğrenciler arasındaki başarı farkı azalmış ve etik değerlere uygun kapsayıcı bir anlayış kültürü oluşturulmuştur. Aynı zamanda gruplar arasında anlamlı ve uzun süreli kaliteli bir iletişim söz konusu olacaktır (DeMatthews & Mawhinney, 2014). Bu durumda da sosyal ve akademik beklentileri karşılanan öğrencilerin aidiyet duygusu artacak, okula yönelik olumlu tutumlar geliştireceklerdir. Sosyal adalet liderliği literatürü incelendiğinde de, sosyal adalet liderliğinin marjinal gruplardan gelen öğrencilerin başarıları, ekonomik refahları ve sosyal uyumları üzerinde güçlü bir vurguya sahip olduğu tespit edilmiştir. Çünkü öğrenciler için eşit fırsatlar yaratmaya odaklanan sosyal adalet liderliği, eğitim süreci ve sonuçları üzerine mikro bir bakış açısı önermektedir (Berkovich, 2014; Capper & Young, 2014).

Theoharis (2007), sosyal adalet liderliğinin iyi liderliğin çok ötesinde olduğunu belirterek, sosyal adalet liderleri olarak okul müdürlerinin; ötekileştirilmiş şekilde nitelendirilebilecek pek çok hususta kendini dışlanmış gören öğrencilerin sosyal ve akademik başarılarının önündeki engelleri kaldırdığına, öğrenme ve anlamaya dayalı bir kültür oluşturmaya çalıştığına vurgu yapmıştır. Bu bağlamda okul liderlerinin akademik başarı ve yönlendirmede eşitlikçi bir tutum, kapsayıcı uygulamaları benimseme ve eleştirel bilinç geliştirme tavırları sergilemeleri gerektiği söylenebilir. Çünkü sosyal adalet liderliği haksızlığı önlemek için harekete geçmeyi önemseyen bir zihniyet ve kapsayıcı bir reform çabasıdır (Rivera-McCutchen, 2014). Sosyal adalet liderliği; kişisel, kişilerarası, toplumsal, sistematik ve ekolojik olarak beş boyuta sahip bir yapıdadır. Furman (2012) kişisel boyutu açıklarken, okul yöneticilerinin öz eleştiri yapabilme ve kişisel değerleri tanıyabilme noktalarına vurgu yaparak, sosyal adalet liderlerinin öğrenciler için sosyo-ekonomik eşitsizlikleri giderebilme bakış açısına sahip olması gerektiğini ifade etmiştir. Kişilerarası boyutta ise müdürlerin, okulun tüm paydaşları arasında güven esaslı bir ilişkiler örgüsü oluşturabilmesine yönelik bir vurgu vardır. Bir diğer boyut olan toplumsal boyut, müdürlerin

marjinal ve dezavantajlı grupların karar alma sürecine katılmalarını sağlama becerilerini kapsamaktadır. Sistematik boyut, eleştirel bir düşünce bilinci geliştirme ile ilgili olarak sosyal adaleti sağlamak adına öğrenmenin önündeki engelleri kaldırmak üzere eyleme geçmektir (Furman, 2012). Son boyut olarak ekolojik boyut ise, okul ve toplumsal gruplar arasındaki sürdürülebilir ilişkileri içeren becerileri kapsamaktadır. Alan yazını incelendiğinde sosyal adalet liderliğinin farklı bileşenlerini içeren boyutlandırma sınıflamasının yapıldığı görülmektedir. Örneğin, Goldfarb ve Grinberg (2002), eleştirel düşünce ve teşvik etme eğilimi bileşenlerine vurgu yaparken, Özdemir ve Kütük (2015) çalışmalarında sosyal adalet liderliğinin eleştirel bilinç, destek ve katılım boyutu olmak üzere üç boyuttan oluştuğunu ifade etmişlerdir. Farklı olarak Yeşil ve Sincar (2021) ise sosyal adalet liderliğinin; kültürel, dağıtılmış ve katılımcı olmak üzere üç boyuttan oluştuğuna vurgu yapmışlardır. Genel bağlamda sosyal adaleti oluşturan farklı bileşenler olsa bile okul müdürlerinin sosyal adalet uygulamaları ile öğretmen motivasyonu, öğrenci aidiyeti, öğrenciler arasındaki eşitliklerin ortadan kaldırılması çabaları ve toplumun beklentilerinin karşılanması arasında yakın bir ilişki olduğu söylenebilir.

Sosyal adalet liderliği gerek ulusal gerekse uluslararası alan yazınında son zamanlarda üzerine ilgiyle odaklanılan bir çalışma alanı olmuştur. Alan yazını özellikle eğitim liderliği çerçevesinde sosyal adalet (Bogotch, 2002; Arar, Beycioglu & Oplatka, 2017; Oplatka & Arar, 2016; Wang, 2018; Gümüş, Arar & Oplatka, 2021; Yeşil & Sincar, 2021), okul aidiyeti ve sosyal adalet liderliği (Çınar & Nayır, 2022), örgütsel özdeşleşme ve sosyal adalet liderliği (Çobanoğlu, 2021), okullarda sosyal adalet liderliği (Akyürek, 2021), vatandaşlık davranışı, akademik iyimserlik ve sosyal adalet liderliği (Küçük, 2023; Feng & Chen, 2018) gibi konular üzerine çalışmalar yer almaktadır. Çalışmaların çoğunluğu teori incelemesi ya da ilişkisel çalışmalar türündedir. Bu kapsamda, sosyal adalet liderliği çalışmalarının içerik, amaç ve kapsamına ilişkin çalışmalar ile mevcut durum ve uygulamaları ortaya çıkarmak ve geleceğine ilişkin tahminlerde bulunmak önem arz etmektedir. Bunu yapabilmek ise ilgili araştırmalarda sıklıkla kullanılan anahtar kavramların ve kaynakların incelenmesi ile mümkün olabilmektedir (Pring, 2013). İlgili alan yazını incelendiğinde de konuya ilişkin derleme çalışmaların genelde teori ya da mevcut durumu ortaya çıkarma ile sınırlı olduğu görülmektedir. Oysa, veri sınıflandırması yaparak ihtiyaç duyulan güvenilir bilgiye en doğru şekilde ulaşmayı alıntı, kavram ve atıfların birlikte analizini içeren bibliyometrik yöntemeye dayalı çalışmalar alan yazınına önemli katkılar sunma potansiyeline sahiptir (Gordon vd., 1984). 2017 yılı sonrası popülerlik kazanan sosyal adalet liderliği konusunun bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmesinin yapılan mevcut araştırma durumlarını ve konuya ilişkin eğilimleri ortaya koyarak sonraki araştırmacılar için bir yol haritası çizebileceği düşünülmektedir. Ayrıca yayımların bir bütünlük içerisinde incelenmesi ve yaygın olan etkinin ortaya çıkarılmasının bibliyometrik analiz ile çözümlenmesi alandaki eksikliklerin ortaya çıkarılmasına katkı sağlayacaktır.

Bibliyometrik analiz, bir konu üzerindeki bilgi dağılımının genel eğilimlerini ve çalışmalar arasındaki ilişkileri incelemek için istatistiksel teknikler kullanan bir alan olarak araştırmalarda nelerin olduğunu daha kapsamlı bir şekilde anlama amacı taşır. Bu yöntem tarafsızlığı arttırarak derinlemesine bir inceleme yapmaya da olanak sağlamaktadır. Zupic ve Cater'in (2015) da belirttiği gibi bibliyometrik analizler, araştırmacılar tarafından önceden belirlenmiş bir alana yönelik hazırlanmış dokümanların ve yayınların ortaya koymuş olduğu verilere ilişkin önemli bilgiler sağlamaktadırlar. Ayrıca bibliyometrik analizler araştırmacıların kendi konu alanlarını izlemeleri ve analiz etmelerine yardımcı olmanın yanı sıra kuruluşların, politika yapıcılarının veya yöneticilerin araştırma yapmayı teşvik etme ve kaynakları tahsis etme gibi nicel göstergelere dayalı kararlar almalarına da katkı sağlar (UNESCO, 2016).

Bu kapsamda çalışmanın amacı, şematik ve nicel göstergeler dayalı olarak sosyal adalet liderliği alanında uluslararası yazında yapılan çalışmaların bir bütünlük içerisinde detaylı olarak bibliyometrik analiz ile incelenmesi ve ilgili alan yazınına bu yolla katkı sağlanmasıdır. Bu amaçla, çalışmanın ana problemi "Sosyal adalet liderliğine yönelik yapılan bilimsel çalışmaların bibliyometrik görünümü nasıldır?" şeklinde belirlenmiştir. Araştırmanın belirlenen ana problemine dayalı olarak geliştirilen alt problemler ise şunlardır:

1. Sosyal adalet liderliği konusunda bilimsel yayın üretiminin yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Sosyal adalet liderliği konusunun bilimsel yayın üretimi bakımından dünya geneli ülke sıralaması ve iş birliği ağı nasıldır?
3. Sosyal adalet liderliği konusunda bilimsel yayın yapan yazarların sıralaması, atıf durumları ve iş birliği ağ yapısı nasıldır?
4. Sosyal adalet liderliği konusunda yapılan bilimsel çalışmaları en çok yayımlayan kaynakların sıralaması nasıldır?

5. Sosyal adalet liderliği konusunda bilimsel çalışmalarda en çok kullanılan anahtar kelimelerin durumu ve ağ yapısı nasıldır?
6. Sosyal adalet liderliği yayınlarındaki konuların ilgili temalara dayalı oluşan tematik haritalaması nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nicel yöntem kapsamında değerlendirilen bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. “Bibliyometri” terimi 1969 yılında Pritchard tarafından ortaya atılmıştır ve hızla kabul görmüştür. Bibliyometri genel olarak kitaplar ve süreli yayınlarla ilgili istatistiklerin bir araya getirilmesi ve yorumlanması ile ilgili bir araştırma sürecini ifade etmektedir (Lawani, 1981). Bibliyometrik veri analiz yöntemi; araştırmacıları en etkili çalışmalara yönlendiren, araştırma alanını önyargısız bir şekilde haritalama imkânı sunan, literatürde yayımlanmış araştırmaların tanımlanmasına, değerlendirilmesine ve izlenmesine olanak sağlayan nicel bir yaklaşımdır (Župič & Čater, 2015). Bibliyometrik veri analiz yöntemi; bilimsel dergilerin atıfları arasındaki ilişkileri izleyerek, akademik materyallerin aranmasına ve bunların değerinin analiz edilmesine yardımcı olarak, okuyucuların mevcut araştırma ilerlemesini ve gelecekteki araştırma yönlerini daha iyi anlamalarına da rehberlik edebilmektedir (Chen, vd., 2017). Mevcut çalışma hem kullanılan yöntem açısından hem de sosyal adalet liderliği ile ilgili geniş bir veri sunan WoS online veri tabanındaki araştırmaların tamamına odaklanması bakımından mevcut derleme çalışmalarından farklılaşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında veriler Web of Science Core Collection (WoS) online veri tabanı kullanılarak toplanmıştır. WoS veri tabanı dünya geneli kabul gören uluslararası veri tabanlarından birisidir (Pinto, vd., 2019). WoS, uzun yıllar boyunca bilimin tüm alanlarını kapsayan önemli bir veri tabanı olmuştur ve WoS tabanı yüksek bilgi içeriğine sahip bibliyometrik veri kaynağı olarak kabul görmektedir (Bozkurt, 2021). Bu açıdan araştırmada WoS online veri tabanı tercih edilmiştir.

Veri toplama sürecinde ilk adım olarak, Gaziantep Üniversitesi Kütüphane Online Veri tabanı üzerinden WoS veri tabanına erişim sağlanmıştır. Daha sonra WoS veri tabanındaki tarama aşamasında; “sosyal adalet liderleri, sosyal adalet liderliği, adalet liderliği ve adalet liderleri” anahtar kelimeleri ile kelimeler arasında “or” bağlacı kullanılarak aşağıda verilen denklem halinde sistemde tarama yapılmıştır:

(“social justice leaders” or “social justice leadership” or “justice leadership” or “justice leaders”)

Verileri toplama işlemi 02 Ağustos 2024 tarihinde gerçekleştirilmiştir. İkinci adım olarak ise ulaşılan verilerin kayıt işlemi yapılmış ve çalışmanın veri seti olarak 278 kayıtlı dokümanın olduğu belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Toplanan verilerin analizinde *bibliyometrik analiz metodu* kullanılmıştır. Bu süreçte bibliyometrik analiz programı olan “Bibliometric R-package” kullanılmıştır. Bibliometric R-paket kullanımı kapsamlı bir bibliyometrik analiz yapılmasına olanak sağlar (Warin, 2020).

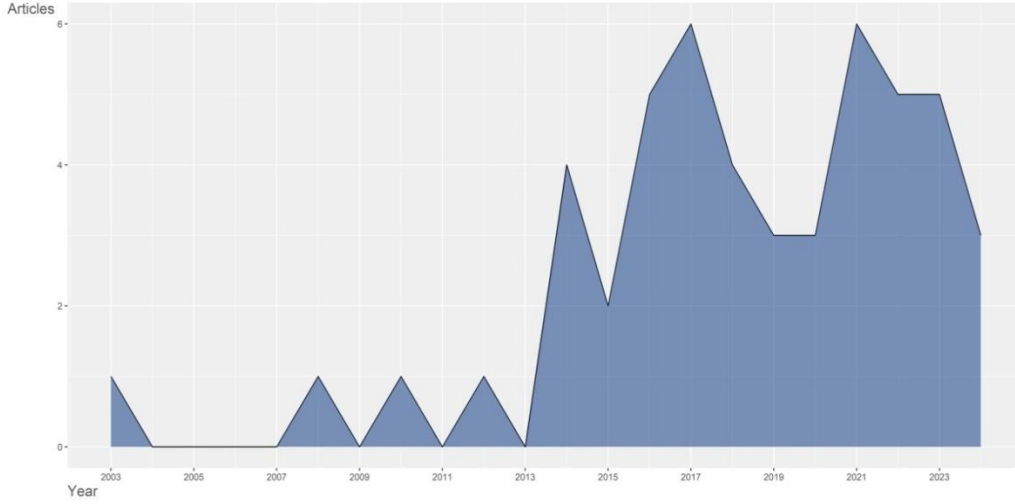
Araştırmanın veri toplama sürecinde elde edilen dokümanların ön incelemesi yapılmıştır. Elde edilen dokümanlar belirlenen kriterler (yıl, yazar, yayımlanan kaynaklar, ülkeler, anahtar kelimeler, vb.) kapsamında incelenmiş ve arşivlenmiştir. Verilerin tablo ve şekiller yardımı ile betimsel analizlerine yönelik görselleştirmeleri yapılmıştır. Buna ek olarak, VOSviewer programı yardımı ile dokümanların pek çok başlıkta ağ haritalarının oluşumu gerçekleştirilmiştir. VOSviewer; belgeler, kaynaklar, yazarlar, kuruluşlar veya ülkelerin ağlarını oluşturmak ve görselleştirmek için kullanılan bir yazılım aracıdır ve bu ağlar, ortak yazarlık, atıf, bibliyografik bağlantı veya ortak atıf ilişkileri gibi birçok analiz türüne göre oluşturulabilir (Ahmi, 2021: 103).

Araştırma Sınırlılığı

Her araştırma gibi bu araştırmanın da sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma sadece uluslararası alan yazınındaki WoS veri tabanından elde edilen veriler ile sınırlıdır. Veri setleri 2003-2024 yılları arasındaki süre aralığını kapsamaktadır. Ayrıca bu çalışma kapsamında konu alanı ile ilgili yapılan çalışmaların içeriklerine odaklanılmamıştır.

BULGULAR**Bilimsel Yayın Üretiminin Yıllara Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular**

Bu alt problem altında “Sosyal adalet liderliğine yönelik bilimsel çalışmalarda yayın üretiminin yıllara göre dağılımları nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Elde edilen bulgular Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1: Yıllık Bilimsel Makale Üretim Dağılımı

Şekil 1’de sosyal adalet liderliği konusunda hazırlanan bilimsel çalışmaların yıllık üretim dağılımı verilmiştir. Sosyal adalet liderliği konusundaki bilimsel makale çalışmasının ilk olarak 2003 yılında (n:1) yayımlandığı görülmektedir. 2003 yılından sonraki süreçte bu konudaki bilimsel makale üretim hızındaki artış ivmesi dikkat çekmektedir. Yapılan analiz neticesinde, 2016 yılı (n:5) ve 2017 yılı (n:6) içerisindeki makale üretim sayılarındaki yükseliş ivmesi yukarıdaki şekilden görülmektedir. Ayrıca, 2020 yılında (n:3), muhtemelen Covid-19 pandemi dönemi olmasından ötürü, bilimsel yayın üretimindeki yıllık düşüş seyri göze çarpsa da devam eden yıllarda 2021 (n:6), 2022 (n:5) ve 2023 yıllarında (n:5) üretim artış seyri görülmektedir. 2024 yılı (n:3) için ise yayının üretim süreci devam etmektedir.

Sosyal Adalet Liderliği Konusunda Bilimsel Yayın Üretimi Bakımından Dünya Geneli Ülkeler Sıralaması Dağılımlarına İlişkin Bulgular

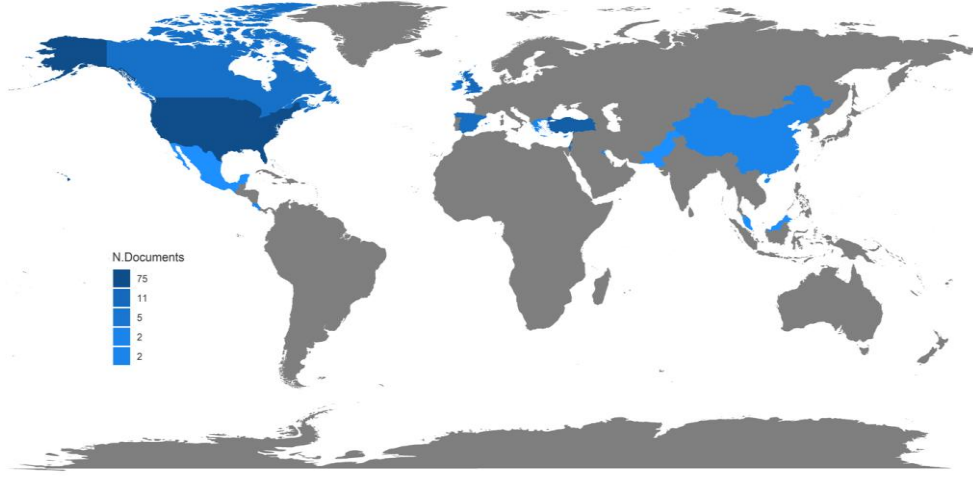
Bu alt problem altında “Sosyal adalet liderliğine yönelik bilimsel çalışmalarda yayın üretimi bakımından dünya geneli ülkelerin sıralaması nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: En Çok Yayın Yapan İlk On Ülkenin Sıralaması

Sıra No	Ülke Adı	Doküman Sayısı
1	Amerika Birleşik Devletleri (USA)	75
2	Türkiye (Türkiye)	24
3	İsrail (Israel)	13
4	İngiltere (UK)	11
5	İspanya (Spain)	9
6	Kanada (Canada)	7
7	İrlanda (Ireland)	4
8	Çin (China)	2
9	Kosta Rika (Costa Rica)	2
10	Kıbrıs (Cyprus)	2

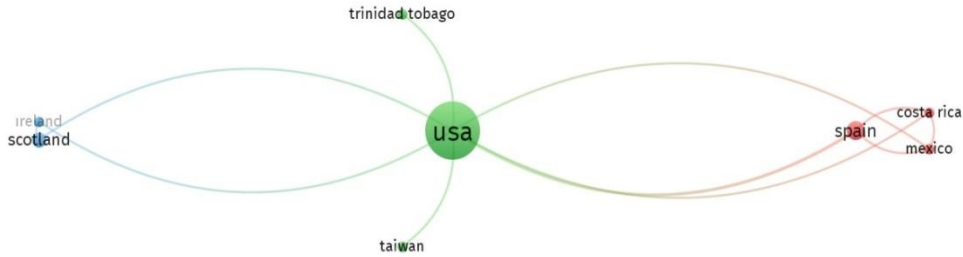
Tablo 1’de görüldüğü gibi, sosyal adalet liderliği ile ilgili en çok yayın yapan ülke sıralamasında ilk sırada Amerika Birleşik Devletleri (n:75) yer alırken, ikinci sırada Türkiye (n:24) ve üçüncü sırada İsrail (n:13) bulunmaktadır. Bunu sırası ile Birleşik Krallık (n:11) ve İspanya (n:9) ülkeleri izlemektedir. Bu hususta, ülkelerin bilimsel yayın üretimi ile ilgili olarak dünya geneli görsel analiz sunumu Şekil 2’de yer almaktadır.

Şekil 2: Ülkelerin Bilimsel Yayın Üretimi Dağılımı Görseli

Şekil 2’de görüldüğü üzere, mavi renklendirme tonu içerisinde yer alan ülkelerin sosyal adalet liderliği ile ilgili bilimsel yayın üretim sıklığı diğer ülkelere göre daha yüksektir. Şekilde, ABD ve Türkiye’nin bu konuda koyu mavi renkte olduğu göze çarpmaktadır. Ayrıca bu başlık altında ülkelerin iş birliğine dair elde edilen verilere ilişkin ağ harita görselleştirmesi Şekil 3’te yer almaktadır.

Şekil 3: Bilimsel Çalışmalarda Ülkeler Arası İş Birliğine Yönelik Ağ Yapısı

Şekil 3 incelendiğinde, sosyal adalet liderliği konusundaki yayın sıklığı en yüksek ülke olan Amerika Birleşik Devletleri’nin bilimsel çalışmalardaki yüksek yayın durumuna bağlı olarak görselin merkezi konumunda yer aldığı ve İskoçya, Tayvan, İspanya, Kosta rica, Meksika gibi ülkeler ile iş birliği içinde ortak yayınlar yaptığı görülmektedir.

Sosyal Adalet Liderliği Konusunda Bilimsel Yayın Yapan Yazarların Sıralaması, Atıf Durumları ve İş Birliği Ağlarına İlişkin Bulgular

Bu alt problem altında “Bilimsel yayınları hazırlayan yazarlar, yazarların atıf durumları ve iş birliği ağ yapısı nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Yazarların Sayısı ve İş Birliği Dağılımları

Yazarlar*	Sonuç
Yazarlar / Authors	90
Tek yazarlı yayın yazarları (Authors of single-authored documents)	18
Çok yazarlı yayın yazarları (Authors of multi-authored documents)	72
Yazar İş Birliği / Authors Collaboration	
Yazar Başına Dokümanlar (Documents per Author)	0,556
Yayın Başına Yazarlar (Authors per Document)	1,8
Yayın Başına Ortak Yazarlar (Co-Authors per Documents)	2
İş birliği Endeksi (Collaboration Index)	2,32

*Timespan / Zaman aralığı: 2003: 2024

Tablo 2’de görüldüğü üzere, WoS veri tabanında yapılan analiz sonucunda sosyal adalet liderliği konusunda bilimsel yayın yapan 90 yazar olduğu tespit edilmiştir. Bu yayınlarda yer alan yazarlar içinde bilimsel dokümanları tek yazarlı olarak hazırlayan yazar sayısı 18 iken, birden fazla yazarlı olarak hazırlayan yazar sayısı 72 olarak belirlenmiştir. Bu da sosyal adalet liderliği ile ilgili çalışmalarda yayınların sıklıkla çok yazarlı olarak yapıldığını göstermektedir. Ayrıca, tablodan yazarların iş birliği başlığı altında yazar başına düşen doküman sayısı ortalamasının yaklaşık ~0,6, yazarların iş birliği endeksinin ise yaklaşık ~2,3 olduğu belirlenmiştir. Bu durumda sosyal adalet liderliği konusunda yapılan bilimsel çalışmalarda yazarların işbirlikçi bir şekilde yani çok yazarlı çalışma yapma yönelimleri içerisinde olduğunu göstermektedir.

Sosyal adalet liderliği konusunda yayınlanan makalelerin yazarlarına ilişkin yapılan inceleme sonucunda, bu konu kapsamında sıklıkla çalışma yapan yazarların isimleri, yayın sayıları ve atıf durumları Tablo 3’te detaylı olarak yer almaktadır.

Tablo 3: En Çok Yayın Yapan Yazarlar, Yayın Sayıları ve Atıf Bilgileri

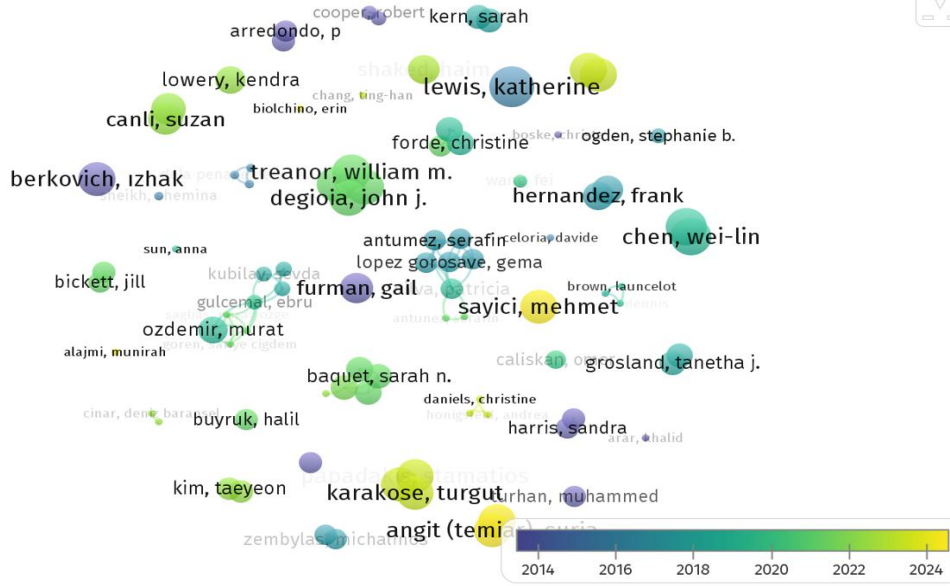
Sıra No	Author	h_index	g_index	m_index	TA	TYS	YÜY
1.	Forde, C.	2	2	0,25	8	3	2017
2.	Torrance, D.	2	2	0,25	8	3	2017
3.	Arar, K.	0	0	0	0	2	2014
4.	Dematthews, D.	2	2	0,2	83	2	2015
5.	Gulcemal, E.	1	1	0,143	3	2	2018
6.	Hill, J.	1	2	0,25	4	2	2021
7.	Ozdemir, M.	1	2	0,125	10	2	2017
8.	Shaked, H.	1	2	0,2	15	2	2020
9.	Alajmi, M.	0	0	0	0	1	2024
10.	Angelle, Ps.	1	1	0,25	3	1	2021

*TA: Toplam Atıf sayısı, TYS: Toplam yayın sayısı, YÜY: Yayın üretim yılları

Tablo 3’te ilk iki sırada yer alan Forde, C. ve Torrance, D. isimli yazarların sosyal adalet liderliği konusuyla ilgili en çok yayın (n:3) yapan ve en sık yayın atfına (TA:8) sahip olan yazarlar olduğu görülmektedir. Buna ek olarak, bilimsel üretkenlik bakımından önemli bir gösterge olan h-index bilgilerine de bakıldığında Force ve Torrance isimli yazarların ilk sıralarda yer alarak alana öncülük ettiği ve hazırladıkları bilimsel yayınlarının alanda önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca, toplam atıf açısından Dematthew (TA :83) isimli yazarın çok sayıda atıf alan önemli yayınlara sahip ve alanda öncü bir yazar olduğu görülmektedir.

Bu konuda yayın yapan yazarların iş birliğine yönelik ağ harita görselleştirmesi Şekil 4’te yer almaktadır.

Şekil 4: Bilimsel Çalışmalarda Yazarların İş Birliğine Yönelik Ağ Yapısı

Şekil 4'e bakıldığında, sosyal adalet liderliği konusunda yayın yapan yazarların yoğunluğu ve alanda öne çıkan yazarların isimlerinin daha koyu renkte olduğu ve noktasal konumlarının daha geniş olarak yer aldığı görülmektedir.

Sosyal Adalet Liderliği Konusunda En Çok Yayın Yapan ve En Çok Atıf Alan Kaynaklar Sıralamasına İlişkin Bulgular

Bu alt problem altında "Bilimsel çalışmaları en çok yayınlayan kaynakların sıralaması nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4' te yer almaktadır.

Tablo 4: Sosyal Adalet Liderliği ile İlgili En Çok Yayın Yapan Kaynaklar

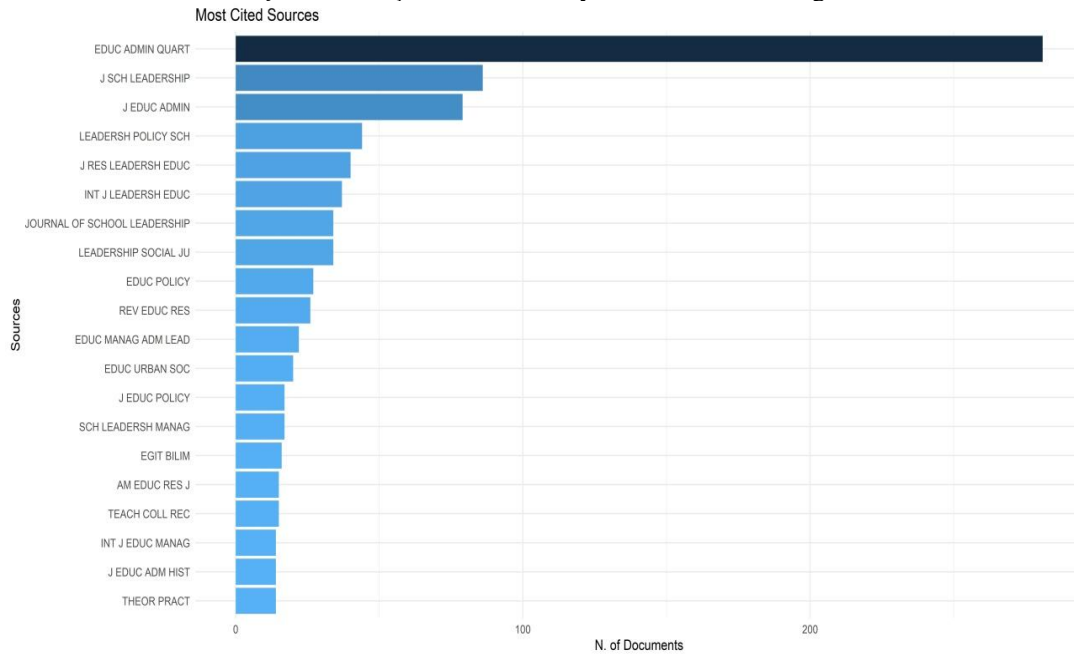
Sıra No	Kaynaklar	Makale Sayıları
1.	Research In Educational Administration & Leadership	4
2.	Education and Urban Society	3
3.	Educational Administration Quarterly	3
4.	Leadership and Policy In Schools	3
5.	Education and Science	2
6.	Frontiers in Education	2
7.	International Journal of Educational Management	2
8.	International Journal of Leadership in Education	2
9.	Journal of Educational Administration	2
10.	Professional Development in Education	2

Tablo 4'te sosyal adalet liderliği konusu ile ilgili bilimsel çalışmalara sıklıkla yer veren ilk on kaynağın isimleri ve sıralaması görülmektedir. Genel olarak bakıldığında, ilk on sırada yer alan tüm kaynakların dergi olduğu ve ilk sırada 'Research in Educational Administration & Leadership' (n:4) kaynağının yer aldığı görülmektedir. Bunu sırası ile üçer bilimsel yayına sahip 'Education and Urban Society' ve 'Educational Administration Quarterly' kaynaklarının izlediği belirlenmiştir. Ayrıca sosyal adalet liderliği ile ilgili bilimsel çalışmalardan en çok atıf alan kaynaklar sıralaması da Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5: Sosyal Adalet Liderliği ile İlgili Bilimsel Çalışmalardan En Çok Atıf Alan Kaynaklar

Sıra No	Kaynaklar	Atıf sayıları
1.	Educational Administration Quarterly	281
2.	Journal of School Leadership	86
3.	Journal of Educational Administration	79
4.	Leadership and Policy in Schools	44
5.	The Journal of Research on Leadership Education	40
6.	International Journal of Leadership in Education	37
7.	Journal of School Leadership	34
8.	Educational Leadership For Ethics and Social Justice	34
9.	Educational Policy (Educ Policy)	27
10.	The Review of Educational Research (Rev Educ Res)	26

Tablo 5'te sosyal adalet liderliği konusu ile ilgili bilimsel çalışmalara yer veren kaynakların en çok atıf alma durumlarının sıklık dağılımı görülmektedir. Bu hususta, ilk sıradaki en çok atıf alan kaynağın *Educational Administration Quarterly* (n:281) olduğu belirlenmiştir. Bunu sırası ile *Journal of School Leadership* (n:86) ve *Journal of Educational Administration* (n:79) adlı dergilerin izlediği saptanmıştır. Bu tablonun sütun grafiği ise Şekil 5'te yer almaktadır.

Şekil 5: En Çok Atıf Alan Kaynakların Sütun Grafiği

Sosyal Adalet Liderliği Çalışmalarında En Çok Kullanılan Anahtar Kelimelerin Durum ve Ağ Yapısına İlişkin Bulgular

Bu alt problem altında “Bilimsel çalışmalarda en çok kullanılan anahtar kelimelerin durumu ve ağ yapısı nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu süreçte yapılan analiz neticesinde, Belge İçeriği (Document Contents) başlığı altında, yazarların kullandığı toplam 130 anahtar kelime (Author's Keywords) ve toplam 107 adet de birden fazla kullanılan anahtar kelime (Keywords Plus) olduğu tespit edilmiştir. Şekil 6'da yazarların çalışmalarında en sık kullandığı başlıca anahtar kelimelerin ağ yapı haritası yer almaktadır.

Şekil 6: En Çok Kullanılan Anahtar Kelimeler ve Kelimelerin Ağ Yapısı

Şekil 6’da görüldüğü gibi, sosyal adalet liderliği ile ilgili üretilen bilimsel yayınlarda yazarların en sık kullandıkları anahtar kelimeler; *leadership*, *educational leadership*, *social justice*, *social justice leadership* ve *equity* olarak sıralanmakta ve bu kelimeler arasındaki ağ model yapısı birbirine bağlı bir şekilde yapılanmaktadır. Bu görselin açıklaması Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6: Bilimsel Çalışmalarda En Çok Kullanılan Anahtar Kelimeler

Sıra No	Anahtar kelimeler	Sıklık (f)
1.	Eğitimsel Liderlik (Educational-Leadership)	11
2.	Okullar (Schools)	9
3.	Eğitim (Education)	8
4.	Eşitlik (Equity)	8
5.	Çerçeve (Framework)	6
6.	Başarı (Achievement)	5
7.	Kapsama (Inclusion)	5
8.	Zorluklar (Challenges)	4
9.	Etki (Impact)	4
10.	Rekabet (Race)	4

Tablo 6’da sosyal adalet liderliği ile ilgili üretilen bilimsel yayınlarda kullanılan ilk on anahtar kelimenin frekans sıklığı görülmektedir. Bilimsel çalışmalarda en çok kullanılan anahtar kelimeler; ‘Eğitimsel Liderlik: Educational-Leadership’ (n:11) olarak ön plana çıkarken, ‘Okullar: Schools’ (n:9), ‘Eğitim: Education’ (n:8) ve ‘Eşitlik: Equity’ (n:8) kelimelerinin de çalışmalarda sıklıkla kullanıldığı saptanmıştır. Kullanılan anahtar kelimelerle ilgili oluşan sözcük bulutu Şekil 7’de yer almaktadır.

Şekil 7: Bilimsel Çalışmalarda Sıkça Kullanılan Anahtar Kelimelere Dair Sözcük Bulutu

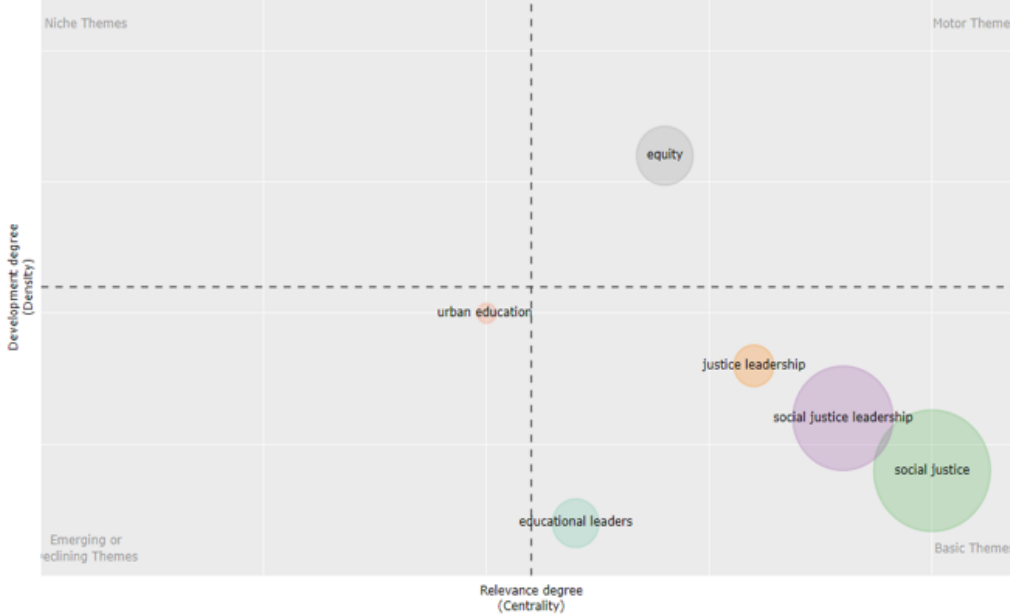

Şekil 7 incelendiğinde, anahtar kelimelere dair sözcük bulutunda “education”, “schools”, “equity” gibi pek çok anahtar kelimenin bilimsel çalışmalarda sıklıkla kullanıldığı görülmektedir.

Sosyal Adalet Yayınlarındaki Tematik Haritalamaya İlişkin Bulgular

Bu alt problem altında “Yayınlardaki konu ile ilgili temalara dayalı oluşan tematik haritalama nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu problem başlığı altında sosyal adalet liderliği konusundaki bilimsel çalışmaların temalar bağlamındaki dağılımı incelenmiş ve sonuçlar Şekil 8’de sunulmuştur.

Şekil 8: Sosyal Adalet Liderliği Kapsamındaki Çalışmaların Tematik Haritası

Şekil 8’de sosyal adalet liderliği kapsamındaki bilimsel çalışmaların tematik haritası yer almaktadır. Bibliyometrik analizler sonucunda ortaya çıkan tematik haritalarda odaklanılan temaya göre farklı anlamları belirten dört çeyrek tema alanı bulunur. Haritanın sağ alt kısmında temel temalar yer alırlar ve bunlar merkezilik açısından yüksek ancak yoğunluk açısından düşük olma durumunu yansıtırlar (Ahmi, 2021). Şekil 8’den görüldüğü üzere, *sosyal adalet*, *sosyal adalet liderliği*, *adalet liderliği* ve

eğitimsel liderlik temaları birlikte kümelenecek haritanın sağ alt kısmında yer almaktadır. Böylece sosyal adalet liderliği kavramının bu çeyrek kümede yer alan temaların merkezi yani temel araştırma teması kapsamında yer aldığı söylenebilir. Bunun yanı sıra, kentsel eğitim (urban education) ve eşitlik (equity) temalarının da haritanın diğer çeyrek alanlarında yer aldığı, sosyal adalet liderliği konusu ile ilgili çalışmalarda araştırılan diğer ilgili tema başlıkları olduğu görülmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırma, WoS online veri tabanında sosyal adalet liderliği konusunda uluslararası alan yazınında yayınlanan araştırmaların çeşitli parametreler doğrultusunda incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla bibliyometrik analiz tekniği kullanılarak araştırma konusu ile ilgili; bilimsel yayın üretiminin yıllara göre dağılımları, bilimsel yayın üretimi bakımından dünya geneli ülkelerin sıralaması ve iş birliği ağları, bilimsel yayınları üreten yazarların (authors) sıralaması, atıf durumları (citation) ve iş birliği ağları, ilgili alanda en çok yayın üreten kaynakların sıralaması, bilimsel çalışmalarda en çok kullanılan anahtar kelimelerin durumu ve ağ yapısı, gibi parametreler incelenmiştir. Araştırma kapsamında 2000’li yıllar sonrasında sosyal adalet liderliği konusunda yapılmış olan çalışmalara genel bir bakış açısı sağlanmıştır. Araştırma bulguları göstermektedir ki, sosyal adalet liderliği 2003 yılı sonrasında üzerinde çalışılan bir konu olmuştur. Konu ile ilgili çalışmaların özellikle 2013 sonrası arttığı bu artışında 2017 ve 2023 yıllarında en üst düzeye çıktığı görülmektedir. Oplatka (2010) da bu konuda okullarda sosyal adaletin sağlanması sürecinde okul müdürünün rolünün 2000’li yıllar ve sonrasında akademik çevrelerce tartışılmaya başlandığını belirtmiştir. Ayrıca elde edilen araştırma sonucuna bağlı olarak, sosyal adalet liderliği konusunun önümüzdeki yıllarda da araştırmacılar için üzerinde çalışılmaya devam edilecek bir konu olacağı ifade edilebilir.

Sosyal adalet liderliği ile ilgili en çok yayın üreten ülke sıralamasında ilk sırada Amerika Birleşik Devletleri yer alırken, ikinci sırada Türkiye, üçüncü sırada ise İsrail’in yer aldığı ulaşılan veri setinden tespit edilmiştir. Sosyal adalet liderliği kavramının ilk olarak Anglo-Amerikan yazarlar tarafından ortaya atılmış olmasının kendilerini bu konuda en çok yayın üreten ülke konumuna getirdiğini söyleyebiliriz. Oplatka (2013), Berkovich (2014) ve Wang (2016) da yapmış oldukları çalışmalarda sosyal adalet liderliğine yönelik teorik modellerin Amerikalı yazarlar tarafından oluşturulduğunu belirtmişlerdir. Sonuç olarak, özellikle diğer ülkelerin araştırmacıları da bu konuda öncü ülkelerin araştırmacıları ile birlikte çalışarak sosyal adalet liderliği alanına daha fazla katkıda bulunabilirler.

Uluslararası alan yazınında sosyal adalet liderliği konulu araştırmalarda en çok yayın üreterek en fazla atıf alan ve h-indeksi en yüksek olan yazarlar Forde ve Torrance olmuştur. Rodríguez-Navarro’nun (2011) belirttiği gibi, yüksek oranda alıntı yapılan çalışmalar genellikle ilgili alanda yapılan bilimsel araştırmalara yön vererek araştırma kurgusunu şekillendirir. Sosyal adalet liderliği alanında yapılan bilimsel çalışmaların en çok atıf alan kaynaklar sıralamasının başında “*Educational Administration Quarterly*” dergisinin geldiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca bağlı olarak, bu konuda yapılan çalışmaların alanın prestijli dergileri arasında yer alan yayın grupları tarafından önemsendiği ve alana katkı sağlayıcı görüldüğü söylenebilir. Bir diğer araştırma sonucuna göre bilimsel çalışmalarda en çok kullanılan anahtar kelimelerin merkezinde ‘Eğitimsel Liderlik: Educational-Leadership’ olarak ön plana çıkarken, ‘Okullar: Schools’, ‘Eğitim: Education’ ve ‘Eşitlik: Equity’ kelimeleri takip etmektedir. Karaköse, Tülübaş ve Papadakis (2023) de “Sosyal adalet liderliğinin bilimsel evrimi” isimli çalışmalarında bu alanda yapılan araştırmaların anahtar kelimelerinde eğitim liderliği, okul liderliği, sosyal adalet, eşitlik gibi kavramların sıklıkla kullanıldığını belirtmişlerdir. Sosyal adalet liderliği kapsamındaki bilimsel çalışmaların tematik haritasında ise sosyal adalet, sosyal adalet liderliği, adalet liderliği ve eğitimsel liderlik temalarının birlikte kümelendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca bağlı olarak, sosyal adalet liderliği kavramının özellikle bu kümede yer alan temaların merkezinde bulunduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, López-Robles vd. (2021) de belirttiği gibi, farklı dönemlerde yapılan analizler elde edilen verileri tek düzelikten kurtarmakta ve karşılaştırmalı sonuçlara olanak sağlamaktadır. Bu nedenle araştırma kapsamında seçilen yöntemin farklı değerlendirmelere olanak sağlaması açısından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca alanda bu konuda benzer yöntem ile yapılan çalışmaların kısıtlı olmasından dolayı mevcut çalışmanın sonraki araştırmacılara pratik çıkarımlar sunacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışmanın bulguları, sosyal adalet liderliği kavramının eğitim alanında farklı bileşenler ve yöntemler kullanılarak üzerinde çalışılabilecek bir konu olduğunu göstermektedir. Sofiyanti ve Adawiyah (2023) de bibliyometrik çalışmaların verileri görselleştirme ve analizinin gelecekteki araştırma çabaları

ve politika girişimleri için değerli rehberlik sağladığını belirtmiş ve yaptıkları çalışma bulgularına göre, sosyal adalet ve sosyal sorumluluk, gibi temalara odaklanarak sosyal zorlukları ele almada liderliğin artan önemini vurgulamışlardır.

Araştırmanın sınırlılıkları göz önünde bulundurularak sonraki çalışmalarda ulusal alan dergileri, tezler ve alanda yapılmış olan projelerden veri toplanarak, alt kategoriler belirlenip daha kapsamlı araştırmaların yapılması önerilmektedir. Ayrıca farklı araştırmacılar daha geniş anahtar kelimeler kullanarak yapılan çalışmaların içerikleri üzerinden de analizler yapabilirler. Araştırma kapsamında haritalandırma yapılırken VOSviewer görselleştirme programı kullanılmıştır. Akkaya ve Karavardar'ın (2024) da belirttiği gibi sonraki araştırmacılar haritalandırma yaparken farklı görselleştirme programları kullanabilirler.

Yazarlık Katkısı

Bu araştırmanın yazarlık katkısı birinci yazar için %50, ikinci yazar için %50'dir.

Etik Kurul Beyanı

Bu çalışmada doküman analizi yapıldığı için herhangi bir etik izne ihtiyaç duyulmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Adamson, F., & Darling-Hammond, L. (2012). Funding disparities and the inequitable distribution of teachers: evaluating sources and solutions. *Education Policy Analysis Archives*, 20(37).
- Ahmi, A. (2021). *Bibliometric analysis for beginners: A starter guide to begin with a bibliometric study using Scopus dataset and tools such as Microsoft Excel, Harzing's Publish or Perish and VOSviewer software*. UUM Press.
- Akkaya, B., & Karavardar, G. (2024). Coworking alan literatürünün bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmesi. *Asya Studies*, 8(29), 125-142.
- Akyürek, M. İ. (2021). Okullarda sosyal adalet liderliği: Bir karma yöntem çalışması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(2), 515-535.
- Anyon, J. (2005). What "counts" as educational policy? Notes toward a new paradigm. *Harvard Educational Review*, 75(1), 65-88.
- Arar, K., Beycioglu, K., & Oplatka, I. (2017). A cross-cultural analysis of educational leadership for social justice in Israel and Turkey: meanings, actions and contexts. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 47(2), 192-206. <https://doi.org/10.1080/03057925.2016.1168283>
- Berkovich, I. (2014). A socio-ecological framework of social justice leadership in education. *Journal of Educational Administration*, 52(3), 282-309.
- Bogotch, I. E. (2002). Educational leadership and social justice: Practice into theory. *Journal of School Leadership*, 12.
- Bogotch, I., & Shields, C. M. (2014). Introduction: do promises of social justice trump paradigms of educational leadership? I. Bogotch & C. M. Shields (Ed.), *International handbook of educational leadership of social justice* (s. 1-12). Springer Press.
- Bozkurt, A. S. (2021). Publication status of mouse embryonic fibroblast cells in scientific journals. *European Journal of Therapeutics*, 27(2), 135-141. <https://doi.org/10.5152/eurjther.2021.20111>
- Capper, C. A., & Young, M. D. (2014). Ironies and limitations of educational leadership for social justice: A call to social justice educators. *Theory Into Practice*, 53(2), 158-164. <https://doi.org/10.1080/00405841.2014.885814>
- Chen, W., Liu, W., Geng, Y., Brown, M. T., Gao, C., & Wu, R. (2017). Recent progress on emergy research: A bibliometric analysis. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 73, 1051-1060. <https://doi.org/10.1016/j.rser.2017.02.041>
- Çınar, D.B., & Nayır, F. (2022). Eğitimde sosyal adalet liderliği ile okul aidiyet duygusu arasındaki ilişki: Kanonik korelasyon analizi. *Eğitim ve Bilim*, 47(211), 369-389. <https://doi.org/10.15390/EB.2022.11280>
- Çobanoğlu, N. (2021). Okul müdürlerinin sosyal adalet liderliği ile öğretmenlerin örgütsel özdeşleşme ve yöneticiye sadakat ilişkisinin incelenmesi *Journal of History School*, 53, 2775-2799.

- DeMatthews, D. E., & Mawhinney, H. (2014). Social justice leadership and inclusion: Exploring challenges in an urban district struggling to address inequities. *Educational Administration Quarterly*, 50(5), 844-881.
- Goldfarb, K. P., & Grinberg, J. (2002). Leadership for social justice: Authentic participation in the case of a community center in Caracas, Venezuela. *Journal of School Leadership*, 12(2), 157-173.
- Gordon, N. J., Nucci, L. P., West, C. K., Hoerr, W. A., Uguroglu, M. E., Vukosavich, P.,... & Tsai, S. L. (1984). Productivity and citations of educational research: Using educational psychology as the data base. *Educational Researcher*, 13(7), 14-20. <https://doi.org/10.3102/0013189X013007014>
- Gümüş, S., Arar, K., & Oplatka, I. (2021) Review of international research on school leadership for social justice, equity and diversity. *Journal of Educational Administration and History*, 53(1), 81-99, <https://doi.org/10.1080/00220620.2020.1862767>
- Feng, F., & Chen, W. (2018). The effect of principals' social justice leadership on teachers' academic optimism in Taiwan. *Education and Urban Society*, 51(9), 1-20. <https://doi.org/10.1177/0013124518785438>
- Furman, G. (2012). Social justice leadership as praxis: developing capacities through preparation programs. *Educational Administration Quarterly*, 48(2), 191-229.
- Furman, G. C., & Gruenewald, D. A. (2004). Expanding the landscape of social justice: A critical ecological analysis. *Educational Administration Quarterly*, 40(1), 47-76.
- Jean-Marie, G., Normore, A. H., & Brooks, J. S. (2009). Leadership for social justice: Preparing 21st century school leaders for a new social order. *Journal of Research on Leadership Education*, 4(1), 1-31.
- Karaköse, T., Tülübaş, T., & Papadakis, S. (2023.) The scientific evolution of social justice leadership in education: structural and longitudinal analysis of the existing knowledge base, 2003-2022. *Front. Educ.* 8, 1139648. <https://doi.org/10.3389/educ.2023.1139648>.
- Kenreich, T. D. (2013). *Introduction, in geography and social justice in the classroom*. Routledge.
- Küçük, B. (2023). *Sosyal adalet liderliğinin öğretmenlerin vatandaşlık davranışı üzerindeki etkisi: Akademik iyimserliğin aracılık rolü* (Tez No: 807967) [Yüksek lisans tezi, Karabük Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Lawani, S. M. (1981). Bibliometrics: Its theoretical foundations, methods and applications. *Libri*, 31(Jahresband), 294-315. <https://doi.org/10.1515/libr.1981.31.1.294>
- López-Robles, J. R., Cobo, M. J., Gutiérrez-Salcedo, M., Martínez-Sánchez, M. A., Gamboa-Rosales, N. K., & Herrera-Viedma, E. (2021). 30th anniversary of applied intelligence: a combination of bibliometrics and thematic analysis using SciMAT. *Appl. Intell.* 51, 6547-6568. <https://doi.org/10.1007/s10489-021-02584-z>
- Marshall, C. (2004). Social justice challenges to educational administration: Introduction to a special issue. *Educational Administration Quarterly*, 40(1), 3-13.
- Marshall, C., & Olivia, M. (2006). *Leadership for social justice: Making revolutions in education*. Allyn & Bacon.
- McKenzie, K. B., Christman, D. E., Hernandez, F., Fierro, E., Capper, C. A., Dantley, M., Gonzales, M. L., Cambron-McCabe, N., & Scheurich, J. J. (2008). From the field: A proposal for educating leaders for social justice. *Educational Administration Quarterly*, 44(1), 111-138.
- Normore, A. H., & McMahan, B. (2007). Educational administrators' conceptions of whiteness, anti-racism and social justice. *Journal of Educational Administration*, 45(6), 684-696.
- Normore, A. H., & Jean-Marie, G. (2008). Female secondary school leaders: At the helm of social justice, democratic schooling and equity. *Leadership & Organization Development Journal*, 29(2), 182-205.
- Özdemir, M., & Kütküt, B. (2015). Sosyal adalet liderliği ölçeği'nin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 201-218.
- Oplatka, I. (2010). *The legacy of educational administration: A historical analysis of an academic field*. Peter Lang Publisher.
- Oplatka, I. (2013). The place of 'Social justice' in the field of educational administration: An historical overview of emergent area of study. I. Bogotch & C. M. Shields (Ed.), *International Handbook of Social Justice and Educational Leadership* (s. 15-35) Springer Publishing.

-
- Oplatka, I., & Arar, K.H. (2016) Leadership for social justice and the characteristics of traditional societies: Ponderings on the application of westerngrounded models. *International Journal of Leadership in Education*, 19(3), 352-369. <https://doi.org/10.1080/13603124.2015.1028464>
- Pinto, M., Fernández-Pascual, R., Caballero-Mariscal, D., Sales, D., Guerrero, D., & Uribe, A. (2019). Scientific production on mobile information literacy in higher education: A bibliometric analysis (2006-2017). *Scientometrics*, 120(1), 57-85.
- Pring, R. (2013). *Eğitim araştırmaları felsefesi* (Çev.: D. Köksal). Nobel Yayıncılık.
- Rivera-McCutchen, R. L. (2014). The moral imperative of social justice leadership: A critical component of effective practice. *The Urban Review*, 46, 747–763.
- Rodríguez-Navarro, A. (2011). A simple index for the high-citation tail of citation distribution to quantify research performance in countries and institutions. *PLoS One*, 6(5), 1-9. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0020510>
- Sabbagh, C., & Schmitt, M. (Ed.). (2016). *Handbook of social justice theory and research*. Springer Publishing.
- Sofiyanti, N., & Adawiyah, W. R. (2023). Bibliometric Analysis of Social Entrepreneurship and Leadership. *West Science Journal Economic and Entrepreneurship*, 1(08), 420–432. <https://doi.org/10.58812/wsjee.v1i03.155>
- Theoharis, G. (2007). Social justice educational leaders and resistance: Toward a theory of social justice leadership. *Educational Administration Quarterly*, 43(2), 221-258.
- UNESCO. (2016). *Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action for the Implementation of Sustainable Development Goal 4*. https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/education-2030-incheon-framework-for-action-implementation-of-sdg4-2016-en_2.pdf adresinden 7 Temmuz 2024 tarihinde erişildi.
- Warin, T. (2020). Global research on coronaviruses: An R package. *Journal of Medical Internet Research*, 22(8), 19615. <https://doi.org/10.2196/19615>
- Wang, F. (2016). From redistribution to recognition: How school principals perceive social justice. *Leadership and Policy in Schools*, 15(1), 1-20.
- Wang, F. (2018). Social justice leadership-theory and practice: A case of Ontario. *Educational Administration Quarterly*, 1-29. <https://doi.org/10.1177/0013161X18761341>
- Yeşil, E., & Sincar, M. (2021). Eğitimde sosyal adalet liderliği üzerine bir inceleme. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 8(1), 288–296.
- Zupic, I., & Cater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>
-

